

Historik

År 1709 konstruerade en cembalobyggare i Florens, Bartolomeo Cristofori, en spelmekanik där en läderklädd hammare slog an mot strängen när man tryckte ner tangenten. Genom att slå med varierande hastighet kunde man påverka tonstyrkan. Man kunde få en stark eller svag ton efter önskan. Man kunde nyansera spelet på ett sätt som inte varit möjligt med äldre klaviaturinstrument. Det kom därför att kallas pianoforte i början. Piano är italienska och betyder svagt, forte betyder starkt. Numera används bara den kortare formen utom i Italien där man har behållt den gamla formen.

Ett piano med förminskad resonansbotten, bara obetydligt högre än klaviaturen, kallas pianino (italiensk diminutiv = litet piano). I dagligt tal gör man dock ofta ingen skillnad på piano och pianino. Ett pianino har inte fullt samma klangregister som ett piano.

Ett piano (eller pianoforte) är ett musikinstrument utvecklats från cembalon. Den stora skillnaden mellan piano och cembalo är att pianots ton åstadkoms av att en hammare slår an strängen. På cembalon åstadkoms tonen genom en knäppning på strängen, vilket gör att tonstyrkan blir lika stor oberoende av hur hårt man slår an tangenterna.

Pianot hade under den första hälften av 1700-talet haft en ofta ackompanjerande roll och mindre utpräglad roll som soloinstrument. Men den som kom att ändra på det var framför allt W. A. Mozart i sina (senare) pianokonsserter som faktiskt skrevs inte för hammerklavier utan för just pianoforte. Intresset för det privata pianoutövandet tog fart i början av 1800-talet.

Till historien hör att borgerligheten i direkt koppling till franska revolutionen fick en starkare ställning och därmed musicerade mer i hemmen. Vanligt förekommande var mindre pianostycken, inte sällan av enkel karaktär som folk kunde spela och framföra privat. Exempel på detta går att hitta i musik av Brahms och Beethoven.

Flygelns klaver är identiskt med pianots, men har, till skillnad från pianot, liggande strängar och mekanik. Dess klang är i regel starkare och fylligare än pianots. Anslaget har en något annorlunda känsla jämfört med pianots då mekaniken på grund av den liggande ställningen rör sig vertikalt och faller tillbaka av sin egen vikt. På pianot måste en fjädringsanordning åstadkomma samma effekt då klubborna står upp och slår strängarna horisontellt. Flygel heter på engelska grand piano, på franska piano à queue. Det svenska ordet är inlånat från tyska "flügel" som betyder "(fågel)vinge". Moderna flyglar har oftast 88 tangenter (7 1/3 oktaver). Bösendorfer tillverkar modeller med extra omfång i basregistret.